Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/22/EB**

2009 m. balandžio 23 d.

dėl ieškinių dėl uždraudimo ginant vartotojų interesus

(kodifikuota redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 110, 2009 5 1, p. 30)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES	L 165	63	2013 6 18
►**M2**	2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 524/2013	L 165	1	2013 6 18

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/22/EB

2009 m. balandžio 23 d.

dėl ieškinių dėl uždraudimo ginant vartotojų interesus

(kodifikuota redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

laikydamiesi Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ([2]),

kadangi:

(1) 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/27/EB dėl draudimų ginant vartotojų interesus ([3]) buvo keletą kartų iš esmės keičiama ([4]). Siekiant aiškumo ir racionalumo minėta direktyva turėtų būti kodifikuota.

(2) Šios direktyvos I priede išvardytos tam tikros direktyvos nustato vartotojų interesų gynimo taisykles.

(3) Šiuo metu tiek nacionalinės, tiek ir Bendrijos priemonės, turinčios užtikrinti atitiktį minėtoms direktyvoms, ne visada sudaro sąlygas laiku pašalinti pažeidimus, kenkiančius kolektyviniams vartotojų interesams. Kolektyviniai interesai – tai interesai, kurie nėra vien dėl pažeidimų nukentėjusių asmenų interesų visuma. Tai nepažeidžia individualių ieškinių, kuriuos pateikia dėl pažeidimų nukentėję asmenys.

(4) Siekiant nutraukti veiklą, kuri pagal taikomas nacionalines nuostatas yra neteisėta, pirmiau minėtas direktyvas į nacionalinę teisę perkeliančių nacionalinių priemonių, įskaitant šių direktyvų reikalavimus viršijančias apsaugos priemones, jei jos atitinka Sutartį ir leidžiamos pagal šias direktyvas, veiksmingumas gali būti apribotas, jei tokia veikla sukelia pasekmes kitoje nei šios veiklos kilmės valstybėje narėje.

([1]) OL C 161, 2007 7 13, p. 39.
([2]) 2007 m. birželio 19 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 146 E, 2008 6 12, p. 73) ir 2009 m. kovo 23 d. Tarybos sprendimas.
([3]) OL L 166, 1998 6 11, p. 51.
([4]) Žr. II priedo A dalį.

▼B

(5) Šie sunkumai gali trukdyti vidaus rinkai sklandžiai veikti, nes pakanka tik perkelti neteisėtos veiklos šaltinį į kitą valstybę, tokiu būdu išvengiant bet kokio teisės aktų taikymo. Taip iškraipoma konkurencija.

(6) Šie sunkumai gali sumažinti vartotojų pasitikėjimą vidaus rinka ir apriboti vartotojų kolektyviniams interesams atstovaujančių organizacijų arba nepriklausomų viešųjų įstaigų, atsakingų už vartotojų kolektyvinių interesų, kuriems neigiamą įtaką daro Bendrijos teisę pažeidžianti veikla, gynimą, veiklą.

(7) Tokia veikla neretai išsiplečia už valstybių narių sienų. Būtina nedelsiant iki tam tikro lygio suderinti nacionalines nuostatas, skirtas neteisėtai veiklai nutraukti, nesvarbu, kurioje valstybėje narėje ši neteisėta veikla sukėlė pasekmių. Jurisdikcijos atžvilgiu tai nepažeidžia nei tarptautinės privatinės teisės taisyklių, nei valstybėse narėse galiojančių konvencijų, jei yra laikomasi Sutartyje nustatytų valstybių narių bendrųjų įsipareigojimų, pirmiausia susijusių su sklandžiu vidaus rinkos veikimu.

(8) Tik Bendrija gali pasiekti numatyto veiksmo tikslą. Dėl to Bendrija turi imtis veiksmų.

(9) Pagal Sutarties 5 straipsnio trečią pastraipą Bendrija nesiima jokių veiksmų, kurie nėra būtini siekiant Sutartyje nustatytų tikslų. Pagal šią nuostatą kiek galima daugiau turi būti atsižvelgiama į nacionalinių teisės sistemų ypatumus paliekant valstybėms narėms teisę pasirinkti iš lygiavertį poveikį turinčių skirtingų galimybių. Teismai arba administracinės institucijos, kompetentingi priimti sprendimą šioje direktyvoje nurodytose bylose, turi teisę išnagrinėti pirmesnių sprendimų poveikį.

(10) Viena galimybė – reikalauti, kad viena ar daugiau nepriklausomų viešųjų įstaigų, konkrečiai atsakingų už kolektyvinių vartotojų interesų gynimą, vykdytų šioje direktyvoje nustatytą veiklą. Kita galimybė – suteikti tokias teises organizacijoms, kurių veiklos tikslas yra ginti kolektyvinius vartotojų interesus pagal nacionalinės teisės aktų nustatytus kriterijus.

(11) Valstybės narės turėtų turėti galimybę pasirinkti vieną iš šių galimybių arba suderinti jas abi, nacionaliniu lygiu paskirdamos įstaigas ir (arba) organizacijas, kompetentingas įgyvendinti šios direktyvos uždavinius.

▼B

(12) Dėl Bendrijoje daromų pažeidimų šioms įstaigoms ir (arba) organizacijoms turi būti taikomas abipusio pripažinimo principas. Nacionalinių subjektų prašymu valstybės narės turėtų pranešti Komisijai savo nacionalinių subjektų, kompetentingų savo šalyse pareikšti ieškinį pagal šios direktyvos nuostatas, pavadinimą ir veiklos tikslą.

(13) Komisija turėtų užtikrinti, kad šių kompetentingų subjektų sąrašas būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Kol nepaskelbta priešingai, laikoma, kad kompetentingas subjektas turi teisnumą, jei jo pavadinimas yra įtrauktas į tą sąrašą.

(14) Valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad prieš pareikšdama ieškinį dėl uždraudimo, šalis pasikonsultuotų su atsakovu, taip suteikdama jam galimybę nutraukti ginčijamą pažeidimą. Valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad ši išankstinė konsultacija vyktų kartu su tų valstybių narių paskirta nepriklausoma viešąja įstaiga.

(15) Jei valstybės narės yra nustačiusios išankstines konsultacijas, turėtų būti nustatytas dviejų savaičių terminas po prašymo dėl konsultacijos gavimo, t. y. terminas, po kurio, jei pažeidimas nenutraukiamas, pareiškėjas turi teisę nedelsdamas pareikšti ieškinį kompetentingame teisme arba administracinėje institucijoje.

(16) Reikėtų, kad Komisija praneštų apie šios direktyvos veikimą, ypač apie jos taikymo sritį ir išankstinių konsultacijų eigą.

(17) Šios direktyvos taikymas nepažeidžia Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo.

(18) Ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo terminais, numatytais II priedo B dalyje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šia direktyva siekiama suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, susijusius su 2 straipsnyje nurodytais ieškiniais dėl uždraudimo, kuriais siekiama ginti ►**M2** I priede išvardytuose Sąjungos aktuose ◄ nurodytus kolektyvinius vartotojų interesus, siekiant užtikrinti sklandų vidaus rinkos veikimą.

▼B

2. Šioje direktyvoje pažeidimas – tai bet koks veiksmas, prieštaraujantis ►M2 I priede išvardytiems Sąjungos aktams, ◄ perkeltoms į valstybių narių vidaus teisinę sistemą, kuris kenkia 1 dalyje nurodytiems kolektyviniams interesams.

2 straipsnis

Ieškiniai dėl uždraudimo

1. Valstybės narės paskiria teismus arba administracines institucijas, kompetentingus priimti sprendimus bylose, kurias pradėjo kompetentingi subjektai, kaip apibrėžta 3 straipsnyje, ir kuriomis siekiama:

a) kad kuo skubiau būtų priimtas sprendimas, kai tinkama – sumarinio proceso tvarka, kuriuo reikalaujama nutraukti bet kokį pažeidimą arba jį uždrausti;

b) kai tinkama – priemonių, tokių kaip viso sprendimo arba jo dalies paskelbimas forma, kuri laikytina tinkama, ir (arba) pataisančio pranešimo paskelbimas, siekiant panaikinti pažeidimo tęstinį poveikį;

c) jei tai leidžia atitinkamos valstybės narės teisinė sistema – kad būtų priimtas sprendimas, pagal kurį pralaimėjęs atsakovas sumokėtų į viešą iždą arba kitam pagal nacionalinės teisės aktus paskirtam arba nacionalinės teisės aktuose numatytam gavėjui nustatytą sumą už kiekvieną uždelstą dieną arba kitą nacionalinės teisės aktuose numatytą sumą, jei sprendimas neįvykdomas per teismų arba administracinių institucijų nustatytą laiką, taip siekiant užtikrinti sprendimų vykdymą.

2. Ši direktyva nepažeidžia tarptautinės privatinės teisės taisyklių taikytinos teisės atžvilgiu, t. y. paprastai taikoma arba tos valstybės narės, kurioje buvo padarytas pažeidimas, teisė, arba tos valstybės narės, kurioje pasireiškė pažeidimo pasekmės, teisė, atžvilgiu.

3 straipsnis

Subjektai, kompetentingi pareikšti ieškinį

Šioje direktyvoje „kompetentingi subjektai“ – tai bet kokia pagal valstybės narės teisę tinkamai įsteigta įstaiga ar organizacija, kuri turi teisėtą interesą užtikrinti 1 straipsnyje nurodytų nuostatų laikymąsi, visų pirma:

a) viena ar daugiau nepriklausomų viešųjų įstaigų, konkrečiai atsakingų už 1 straipsnyje nurodytų interesų gynimą tose valstybėse narėse, kuriose yra tokių įstaigų; ir (arba)

b) organizacijos, kurių veiklos tikslas – ginti 1 straipsnyje nurodytus interesus, vadovaujantis nacionalinės teisės aktuose nustatytais kriterijais.

▼B

4 straipsnis

Bendrijoje daromi pažeidimai

1. Kiekviena valstybė narė imasi priemonių, būtinų užtikrinti, jog šioje valstybėje narėje padarius pažeidimą bet kuris kitos valstybės narės kompetentingas subjektas, jei buvo pažeisti šio kompetentingo subjekto ginami interesai, galėtų kreiptis į 2 straipsnyje nurodytą teismą ar administracinę instituciją, pateikdamas šio straipsnio 3 dalyje minimą sąrašą. Teismai ar administracinės institucijos laiko šį sąrašą kompetentingo subjekto teisnumo įrodymu, nepažeidžiant jų turimos teisės išnagrinėti, ar kompetentingo subjekto tikslas pateisina jo ieškinį konkrečioje byloje.

2. Siekdamos kovoti su Bendrijoje daromais pažeidimais ir nepažeisdamos kitiems subjektams pagal nacionalinės teisės aktus suteiktų teisių, savo kompetentingų subjektų prašymu valstybės narės praneša Komisijai, kad šie subjektai yra kompetentingi pareikšti ieškinį pagal 2 straipsnį. Valstybės narės praneša Komisijai šių kompetentingų subjektų pavadinimus ir tikslus.

3. Komisija parengia 2 dalyje minimų kompetentingų subjektų sąrašą, taip pat nurodo jų veiklos tikslą. Šis sąrašas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*; šio sąrašo pakeitimai skelbiami nedelsiant, o atnaujintas sąrašas skelbiamas kas šešis mėnesius.

5 straipsnis

Išankstinės konsultacijos

1. Valstybės narės gali priimti naujas ar palikti galiojančias nuostatas, pagal kurias šalis, ketinanti pareikšti ieškinį dėl uždraudimo, gali pradėti šį procesą tik pabandžiusi pasiekti, kad pažeidimas būtų nutrauktas, konsultuodamasi su atsakovu, arba su atsakovu ir tos valstybės narės, kurioje siekiama pareikšti ieškinį dėl uždraudimo, kompetentingu subjektu, kaip apibrėžta 3 straipsnio a punkte. Valstybė narė pati nusprendžia, ar šalis, ketinanti pareikšti ieškinį dėl uždraudimo, turi konsultuotis su kompetentingu subjektu. Jei per dvi savaites nuo prašymo konsultuotis gavimo pažeidimas nenutraukiamas, atitinkama šalis nedelsdama gali pareikšti ieškinį dėl uždraudimo.

2. Komisijai pranešama apie valstybių narių priimtas taisykles, reglamentuojančias išankstines konsultacijas, ir jos skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

▼B

6 straipsnis

Ataskaitos

1. Kas trejus metus, o pirmą kartą – ne vėliau kaip 2003 m. liepos 2 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šios direktyvos taikymą.

2. Pirmojoje savo ataskaitoje Komisija visų pirma išnagrinėja:

a) šios direktyvos taikymo sritį ginant komercinę, pramonės, amatų arba profesinę veiklą vykdančių asmenų kolektyvinius interesus;

b) šios direktyvos taikymo sritį, kaip nustatyta ►M2 I priede išvardytuose Sąjungos aktuose; ◄

c) ar 5 straipsnyje numatytos išankstinės konsultacijos padėjo veiksmingai saugoti vartotojus.

Prireikus prie šios ataskaitos pridedami pasiūlymai iš dalies keisti šią direktyvą.

7 straipsnis

Nuostatos dėl platesnio pobūdžio veiksmų

Ši direktyva nesudaro kliūčių valstybėms narėms palikti galiojančių ar priimti naujų nuostatų, skirtų užtikrinti kompetentingiems subjektams ir bet kokiems kitiems suinteresuotiesiems asmenims platesnio pobūdžio veiksmus nacionaliniu lygiu.

8 straipsnis

Įgyvendinimas

Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

9 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 98/27/EB su pakeitimais, padarytais direktyvomis, nurodytomis II priedo A dalyje, yra panaikinama, nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo terminais, numatytais II priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal III priede pateiktą atitikmenų lentelę.

10 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja 2009 m. gruodžio 29 d.

11 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼B

I PRIEDAS

►M2 SĄJUNGOS AKTŲ, KURIEMS TAIKOMAS 1 STRAIPSNIS, SĄRAŠAS ◄ ([1])

1. 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/577/EEB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su sutartimis, sudarytomis ne prekybai skirtose patalpose (OL L 372, 1985 12 31, p. 31).

2. 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos direktyva 87/102/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su vartojimo kreditu, suderinimo (OL L 42, 1987 2 12, p. 48) ([2]).

3. 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo: 10–21 straipsniai (OL L 298, 1989 10 17, p. 23).

4. 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų (OL L 158, 1990 6 23, p. 59).

5. 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993 4 21, p. 29).

6. 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis (OL L 144, 1997 6 4, p. 19).

7. 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (OL L 171, 1999 7 7, p. 12).

8. 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos Direktyva) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

9. 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus: 86–100 straipsniai (OL L 311, 2001 11 28, p. 67).

10. 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis (OL L 271, 2002 10 9, p. 16).

11. 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

([1]) 5, 6, 9 ir 11 punktuose nurodytose direktyvose pateikiamos specialiosios nuostatos dėl ieškinių dėl uždraudimo.

([2]) Minėta direktyva buvo panaikinta ir pakeista 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių (OL L 133, 2008 5 22, p. 66), įsigaliojančia nuo 2010 m. gegužės 12 d.

▼B

12. 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

13. 2009 m. sausio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/122/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su kai kuriais pakaitinio naudojimosi, ilgalaikio atostogų produkto, perpardavimo ir keitimosi sutarčių aspektais (OL L 33, 2009 2 3, p. 10).

▼M1

14. 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl vartotojų ginčų alternatyvaus sprendimo (OL L 165, 2013 6 18, p. 63): 13 straipsnis.

▼M2

15. 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 524/2013 dėl vartotojų ginčų elektroninio sprendimo (Reglamentas dėl vartotojų EGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 1): 14 straipsnis.

▼B

II PRIEDAS

A DALIS

Panaikinama direktyva su vėlesniais pakeitimais

(nurodyta 9 straipsnyje)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/27/EB

(OL L 166, 1998 6 11, p. 51).

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB — tik jos 10 straipsnis

(OL L 171, 1999 7 7, p. 12).

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB — tik jos 18 straipsnio 2 dalis

(OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/65/EB — tik jos 19 straipsnis

(OL L 271, 2002 10 9, p. 16).

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB — tik jos 16 straipsnio 1 dalis

(OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB — tik jos 42 straipsnis

(OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

B DALIS

Perkėlimo į nacionalinę teisę ir taikymo terminai

(nurodyta 9 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas	Taikymo pradžios data
98/27/EB	2001 m. sausio 1 d.	—
1999/44/EB	2002 m. sausio 1 d.	—
2000/31/EB	2002 m. sausio 16 d.	—
2002/65/EB	2004 m. spalio 9 d.	—
2005/29/EB	2007 m. birželio 12 d.	2007 m. gruodžio 12 d.
2006/123/EB	2009 m. gruodžio 28 d.	—

▼B

III PRIEDAS

ATITIKMENŲ LENTELĖ

Direktyva 98/27/EB	Ši direktyva
1–5 straipsniai	1–5 straipsniai
6 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirma įtrauka	6 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktas
6 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka	6 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punktas
6 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos trečia įtrauka	6 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punktas
6 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	6 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
7 straipsnis	7 straipsnis
8 straipsnio 1 dalis	—
8 straipsnio 2 dalis	8 straipsnis
—	9 straipsnis
9 straipsnis	10 straipsnis
10 straipsnis	11 straipsnis
Priedas	I priedas
—	II priedas
—	III priedas